

10ο Διήμερο Διαλόγου για τη Διδασκαλία των Μαθηματικών

με θέμα

ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ
ΣΤΗ ΜΑΘΗΣΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ

Το παιχνίδι, ατομικό ή ομαδικό, με αντικείμενα ή και με κανόνες, αποτελεί την κύρια μορφή δραστηριότητας των παιδιών, μια δραστηριότητα η οποία δεν είναι μόνο αυθόρμητη και ευχάριστη, αλλά διαμορφώνει καθοριστικά τη νοητική, συναισθηματική και κοινωνική ανάπτυξη των παιδιών. Ο σημαντικός ρόλος του παιχνιδιού στην ανάπτυξη των παιδιών προκύπτει από μια σειρά χαρακτηριστικών, τα οποία διακρίνουν το παιχνίδι από όλες τις άλλες μορφές της ανθρώπινης δραστηριότητας. Το παιχνίδι είναι μια δραστηριότητα η οποία έχει ως αφετηρία της την πρωτοβουλία, μια δραστηριότητα αυτο-ρυθμιζόμενη με εγγενή κίνητρα και χωρίς υποχρεωτικά σαφείς στόχους. Τα παιδιά εμπλέκονται δραστήρια στο παιχνίδι από εσωτερική επιθυμία και προσωπικό ενδιαφέρον, δημιουργούν και ελέγχουν τις καταστάσεις του παιχνιδιού τους, οι οποίες στην πλειονότητα των περιπτώσεων τους έχει μια συμβολική διάσταση, μια δράση δηλαδή υποκριτική σε ένα φανταστικό πεδίο, το οποίο συνήθως περιλαμβάνει ρόλους, κανόνες και χειρισμούς αντικειμένων. Μέσα από αυτή την εμπλοκή, η οποία είναι ταυτόχρονα νοητική, συναισθηματική και κοινωνική τα παιδιά οικοδομούν τις βάσεις της αφηρημένης σκέψης και του αναστοχασμού, αναπτύσσουν δεξιότητες επικοινωνίας, ασκούνται στον έλεγχο των συναισθηματικών τους εκδηλώσεων και διερευνώντας ιδιοποιούνται ρόλους και κανόνες της κοινωνίας των ενηλίκων.

Το συμβολικό παιχνίδι, ειδικότερα, παίζει έναν πολύ σημαντικό ρόλο στη νοητική συγκρότηση και ανάπτυξη των παιδιών, αφού μέσα τα παιχνίδια αυτού του είδους τα παιδιά οικοδομούν τη διάκριση των σκέψεων από τις πράξεις και τα αντικείμενα των πράξεων τους και ασκούνται στο νοητικό χειρισμό της διάκρισης αυτής μέσα από την ανάπτυξη νοητικών αναπαραστάσεων των πράξεων και των αντικειμένων, καθώς και μέσα από την ανάπτυξη συμβολικών ενεργειών πάνω στις πράξεις και στα αντικείμενα αυτά. Στον φανταστικό κόσμο που δημιουργεί η συμβολική δραστηριότητα του παιχνιδιού, στον οποίο τα παιδιά επινοούν και χρησιμοποιούν υποκατάστατα ενεργειών και αντικειμένων, διαχωρίζεται το νόημα από το αντικείμενο και μέσα από αυτό το διαχωρισμό οικοδομούνται οι βάσεις για τη συγκρότηση αφηρημένων εννοιών και την ανάπτυξη αφηρημένης σκέψης, αλληλένδετα με την ανάπτυξη της γλώσσας.

Οι εργασίες του Διημέρου στοχεύουν να αναδείξουν τους σχετικούς προβληματισμούς, τις ερευνητικές δραστηριότητες και τις πρωτοβουλίες ερευνητών και εκπαιδευτικών για τη διερεύνηση και την αξιοποίηση του παιχνιδιού στη μάθηση και στη διδασκαλία των μαθηματικών στην εκπαίδευση. Με την εξαίρεση του παιχνιδιού σε υπολογιστές και περιβάλλοντα εικονικής πραγματικότητας, το οποίο λόγω των ιδιαιτεροτήτων του δεν θα αποτελέσει αντικείμενο αυτού του διημέρου.